

GODA GRANNAR

EN TIDNING TILL EHB:s HYRESGÄSTER HÖSTEN 2025

Made in Enköping
- Bahcos historia

Gå husesyn i
våra nya lokaler

Fotboll för alla!

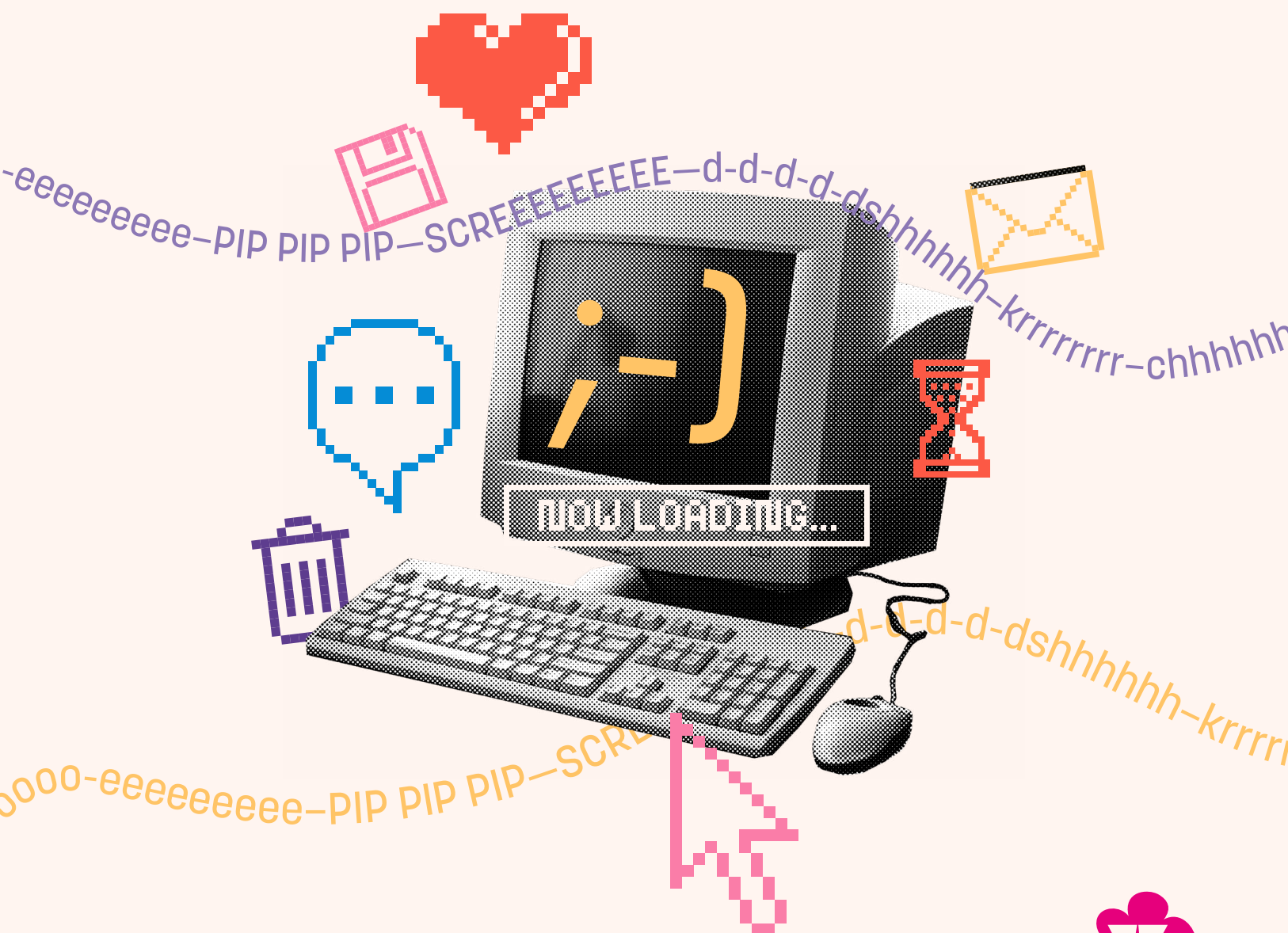
Brandsäkra ditt hem

**PROJEKT
2025**
Allt som är på gång

EHB
ENKÖPINGS HYRESBOSTÄDER

När din kompis var först i kvarteret med internet. Vi var där.

Vi har varit med dig och dina grannar
i Enköping sedan 1950. Och det vill
vi fortsätta vara. Nu fyller vi 75 år.
Hoppas att du vill fira det med oss.

INNEHÅLL HÖSTEN 2025

INFLYTTNING PÅ VÄSTERLEDSTORG 8

Välkommen att kika in i våra nya kontorslokaler.

7

LILLSIDAN UTVECKLAS

Satsning på ny skola och aktivitetscenter.

BOSTAD FÖR ALLA!

Elisabeth Norman vill stärka hyresrätten.

10

MADE IN ENKÖPING

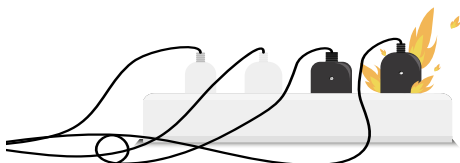
Bahcos betydelse för världen... och Enköping.

12

BRANDSÄKERHET

Tips på hur du kan säkra ditt hem mot brand.

18

4 GOTT & BLANDAT

6 VÅRA PROJEKT

15 ENKÖPING UNITED FK

16 LJUS I MÖRKRET

20 EHB:s PROJEKTLEDARE

GODA GRANNAR – en tidning som bidrar till trivseln och gemenskapen mellan dig och dina grannar, oss och alla andra som gör Enköping till en ännu bättre plats att bo på!

EHB
ENKÖPINGS HYRESBOSTÄDER

Vi firar vår gemensamma historia och framtid!

VI SER TILLBAKA PÅ ett extra roligt och intensivt år! Vi har tillsammans med våra hyresgäster och andra Enköpingsbor firat bolagets 75 år vid många tillfällen och blickat tillbaka på Enköpings utveckling sedan 1950-talet.

Firanden är viktiga för många olika sammanhang för att uppmärksamma, välkomna, visa tacksamhet, skapa gemenskap, reflektion, avslut eller början på något nytt! I tidningen hittar du tips på hur du och dina grannar kan fira något tillsammans!

Under året har vi samtidigt också haft stort fokus på framtiden. Vår flytt av tre kontor till ett gemensamt är nu klar och vi börjar känna oss "hemma" i lokalen. Vi har flera spännande bostadsprojekt som vi troligtvis vid årsskiftet beslutar om vi ska gå vidare med. Vi har även arbetat vidare med vår omorganisation, för att effektivisera våra arbetssätt och möjliggöra att vi kan lägga ännu större fokus på våra hyresgäster och vår service!

Vi önskar dig trevlig läsning och ett hejdundrande firande av något som varit betydelsefullt för dig under året!

MARTIN GEPERTZ, VD
martin.gepertz@ehb.se

Fritidsmedel

GÖR LIVET TILL EN FEST!

DU SOM HYRESGÄST KAN söka pengar för att ordna något riktigt kul tillsammans med dina grannar! Kanske vill ni ha ett grillparty till våren, en gårdsfest med musik och mat eller ett kalas med aktiviteter för bostadsområdets barn.

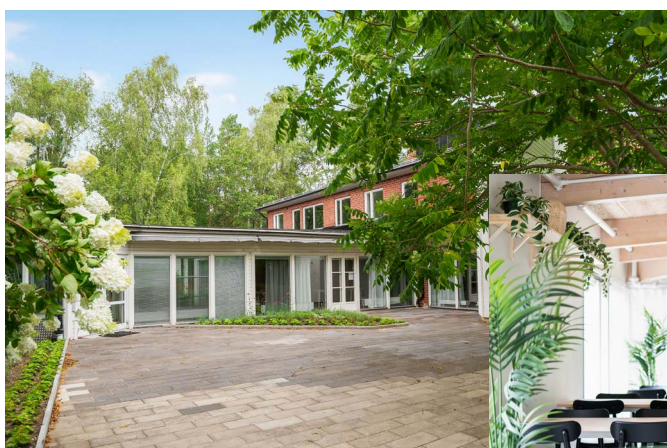
Du eller en förening kan också få bidrag till en gemensam städdag som slutar med tårta eller en lugn spelkväll inomhus.

Vill ni fixa till något i området? Perfekt! Ni kan få pengar för att bygga, måla eller plantera tillsammans. Det viktiga är att ni grannar gör det ihop och att det blir tryggare, trivsammare där ni bor.

Exempel: bygg en bänk, måla en vägg, plantera blommor eller fixa lekplatsen. Det går fort och blir roligt när ni gör det tillsammans!

Ansök!

genom att fylla i
ansökningsblanketten
på ehb.se

Bingo!

Onsdag 10 december är alla
över 65 år välkomna att
spela bingo i Hummelsta.
Vi bjuder på fika.

Invigning av trygghetsbostäderna i Hummelsta

SLUTET AV SEPTEMBER INVIGDE vi trygghetsbostäderna i Hummelsta! Trygghetsbostäder är en mycket uppskattad boendeform. Våra hyresgäster upplever att de har bättre kontakt med sina grannar jämfört med de som bor i våra vanliga bostäder eller seniorbostäder. Just nu är grannarna i trygghetsbostäderna i Hummelsta

hälften vardera 40-och 50-talister. Medelåldern ligger på 76 år och den yngsta är 66 år.

Aktiviteter i gemensamhetslokalen

I direkt anslutning till trygghetsbostäderna i Hummelsta finns en större gemensam lokal med kök, ett sällskapsrum och ett gym. Här kan våra

hyresgäster som bor i trygghetsbostäderna träffa sina grannar, spela kort eller spel, ordna aktiviteter, bjuda in släkt och vänner eller ta emot annat besök.

Än finns chansen att flytta hit!

Mer information hittar du på vår hemsida ehb.se.

Släng smutsiga och trasiga textilier som restavfall

NÄR DEN NYA TEXTILLAGEN INFÖRDES den 1 januari i år översvämmades insamlingsställen av textilavfall. Följden blev att de inte hinner med att ta hand om allt. För att underlätta hanteringen ändrades lagen den 1 oktober. Smutsiga och trasiga kläder och andra textilier **ska nu slängas som restavfall**.

Rena och hela textilier ska som tidigare lämnas till insamlingsställen, som **Återbruket på Kaptensgatan 21**. Eller säljas vidare – på så sätt får kläder och handdukar och gardiner ett längre liv.

Kom ihåg: genom att sortera våra kläder minskar vi belastningen på miljön!

<https://avy.app.link/ladda-ner>

Download on the App Store

GET IT ON Google Play

Gör vardagen smidigare med

BOENDEAPPEN

MED VÅR APP KOMMER DU att underlätta vardagen och kanske knyta nya kontakter bland dina grannar.

I appen kan du bland annat:

- BETALA DIN HYRESFAKTURA
- BOKA OCH AVBOKA TVÄTTSTUGAN (med undantag för vissa adresser)
- GÖRA SERVICEANMÄLAN
- FÅ VIKTIG INFO FRÅN OSS
- FÅ HJÄLP AV VÅR CHATTBOT, DYGNET RUNT

Du kan också chatta med dina grannar och kanske planera när ni ska ses nästa gång.

Bjud in och fira!

Det finns flera kvarterslokaler som du kan hyra, utan kostnad, för att fira något. Hyresgästföreningen i Enköping hyr ut och är ansvariga för kvarterslokalerna. För att få mer information och för att hyra kontakter du Hyresgästföreningen via enkoping@hyresgastforeningen.se eller via telefon **076-131 74 05**.

Lokalerna finns på Bergsgatan (38 kvm), i centrum (75 kvm), på Lillsidan (75 kvm) och i Romberga (43 kvm).

- Du som är hyresgäst hos EHB kan hyra vilken som helst av de fyra kvarterslokalerna, oavsett var du bor.
- Du måste inte vara medlem i Hyresgästföreningen för att kunna hyra.
- Det kostar inget att hyra en kvarterslokal.
- Mer information om kvarterslokalerna hittar du i boendeappen och på ehb.se

ATT GÖRA 2025

Vi jobbar ständigt med att förbättra och modernisera våra fastigheter, både utvändigt och invändigt. Här får du en överblick över vilka projekt som är på gång under 2025 – och vad som blivit klart sedan förra numret av tidningen.

KLART:

- ☒ Renovering av hissar Kryddgården – 13 av 13 hissar klara.
- ☒ Ombyggnation Västerledstorg – EHB:s nya gemensamma kontor.
- ☒ Trygghetsbostäder i Hummelsta – inflytt juni 2025.
- ☒ Komplettering närvarostyrd belysning i källare Bergsgatan.
- ☒ Underhåll av skorstenar på Bivråksgränd 1 och Rombergsgatan 40.
- ☒ Rengöring av garagetak på Lillsidan.
- ☒ Rengöring av tak miljörum på Lillsidan.
- ☒ Rengöring av tak på miljörum i Romberga.
- ☒ Byte av belysning i Kryddgårdens garage till energieffektiv belysning.
- ☒ Rivning av Skolvägen 5–31.
- ☒ Köp av flerbostadsfastighet på Linbanegatan 17.
- ☒ Byte av radiatorventiler på Vårfrugatan och Fjärdhundragatan.

PÅGÅR & PLANERAT:

- ☐ Uppdatering av skyltning miljöstationer i miljörum och vid miljöstationer i flera bostadsområden
- ☐ Renoveringsprojekt Romberga etapp 9 – två av tre deletapper är slutförda. Tredje pågår och blir klar under 2026.
- ☐ Renoveringsprojekt Romberga etapp 10 - Sista etappen! Planering och projektering pågår. Planerat startdatum våren 2026.
- ☐ Installation av system som samlar in mätdata, för att exempelvis kunna upptäcka vattenläckor snabbare.
- ☐ Ombyggnation av Ormvråksgränd 7 - projektering pågår. Beslut kring genomförande kvarstår.
- ☐ Nyproduktion av 40–50 bostäder på Skolvägen 5–31 - projektering pågår. Beslut kring genomförande kvarstår.
- ☐ Installation av närvarostyrd belysning i källare på Lillsidan.
- ☐ Underhåll av lekplatser i flera bostadsområden.
- ☐ Underhåll av tvättstugor i flera bostadsområden.
- ☐ Åtgärd av fasader på miljörum på Lillsidan.
- ☐ Underhåll loftgångar och hiss på Rombergsgatan 15.
- ☐ Fortsatta åtgärder husgrunder på Dr. Westerlunds Gata, Lillebergsgatan och Torggatan 37–49.

LILLSIDAN UTVECKLAS

Ett tidigare industriområde fylls med uppemot tusen nya bostäder, service och en ny skola. Det byggs också ett stort aktivitetscenter.

DAGENS INDUSTRIOMRÅDE nära stadskärnan kommer att genomgå en omvandling och fyllas med bostäder – hyresrätter, bostadsrätter och radhus – i olika utseenden. I området kommer det också att finnas handel och förskola.

– Jag tror inte att det är så många andra områden i landet där det händer lika mycket just nu. Både när det gäller byggnation och kommunens egna investeringar, säger kommundirektör Daniel Jansson-Hammargren.

Dessutom håller det på att byggas en ny skola, Lillsidans skola, där det ska gå 850 elever från förskoleklass till årskurs 9. Inflyttning sker vid årsskiftet 2026–2027.

Den nya skolan behövs eftersom västra Enköping växer. Fler familjer flyttar dit och ännu fler väntas i framtiden.

DET BLIR OCKSÅ EN stor satsning på idrott och fritid i det nya området. Hjärtat blir det nya aktivitetscentret som är kopplat till den nya skolan. När det står klart våren 2026 kommer det att innehålla en fullstor sporthall, en påbyggd gymnastikhall och en fritidsgård, allt i samma byggnad. Totalt blir centret 2 940 kvadratmeter stort.

I sporthallen kommer det att finnas möjlighet att utöva många olika sporter och kommunen vill gärna ha dit så många föreningar som möjligt.

Gymnastikföreningen har haft många barn i kö, men inte så bra förutsättningar för sin verksamhet, som kräver mycket fast utrustning och därför har de fått en egen hall.

Fritidsgårdsdelen är egentligen den nuvarande V-boden,

som flyttar från Västerledstorg till nya, större lokaler i aktivitetscentret. Där får de också tillgång till den nya sporthallen.

”Jag tror inte att det är så många andra områden i landet där det händer lika mycket just nu.”

Daniel Jansson-Hammargren

DET FINNS OCKSÅ planer på en plats för Fritidsbanken, där privatpersoner utan kostnad kan låna idrottsutrustning av olika slag.

När den nya skolan är klar rivs den gamla skolan och där det idag ligger en grusplan byggs istället en niomannaplan med konstgräs, tänkt för både idrott i organiserad form, men framför allt spontanidrott.

– Vi vill ge alla barn och ungdomar en möjlighet att kunna testa på olika idrotter och att de inte begränsas av att det är för dyrt eller för långt bort, säger Daniel Jansson-Hammargren.

Grundskola och anpassad grundskola, F-9
Aktivitetscenter
Fritidsgård

Konstgräsplan, 9-manna
1000 bostäder
Handel

NYTT KONTOR

*Vi har flyttat in
på Västerledstorg!*

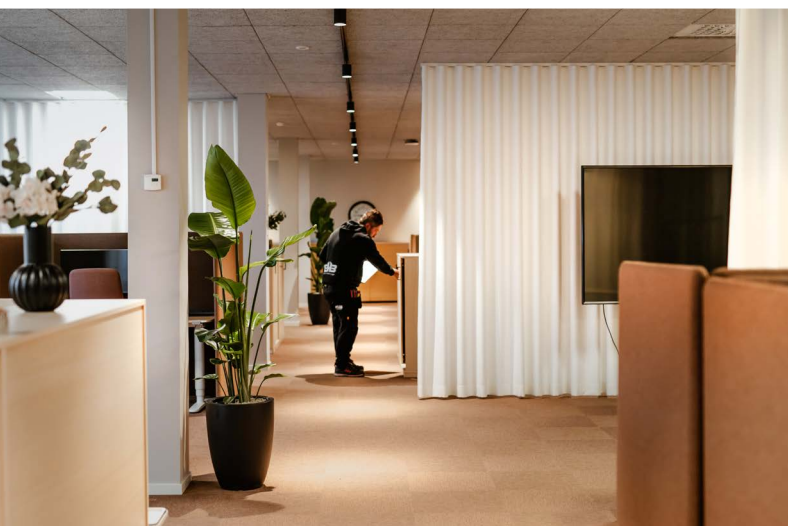

NU HAR VI ÖPPNAT vårt nya kontor! Kontoret ligger intill Västerledstorg på adress Västerleden 152 i Enköping.

Den tidigare butikslokalen har omvandlats till ett gemensamt kontor för EHB:s cirka 45 medarbetare. I samband med ombyggnationen har vi kompletterat torget med nya planteringar och sittplatser, uppdaterat skyltningen och renoverat fasaderna och målat dem i en ny färg.

UNDER VÅREN ÅR 2026 flyttar även Svenska kyrkan och Matbryggan till renoverade lokaler intill Västerledstorg. När också den nya grundskolan står klar med en aktivitetshall får området flera moderna, levande mötesplatser som bidrar till att stärka gemenskapen och stoltheten både bland de boende i området och i Enköping!

ALLMÄNNYTAN

– Bostäder för alla –

Allmännyttan består av kommunala bostadsföretag runt om i Sverige som EHB. De ägs alltså av kommunerna och bygger, äger och förvaltar hyresbostäder som är till **för alla invånare**, oavsett ekonomisk situation eller bakgrund.

Till skillnad från privata fastighetsägare som strävar efter vinst, ska allmännyttiga bostadsföretag fokusera på samhällsnytta – även om de drivs ”enligt affärsmässiga principer”.

3 AV 10 BOR I EN HYRESBOSTAD I SVERIGE. 4 AV 10 AV ALLA HYRESBOSTÄDER ÄGS AV ETT ALLMÄNNYTTIGT

Elisabeth Norman har arbetat hela karriären i fastighetsbranschen. Som styrelseordförande i EHB och förste vice ordförande i Sveriges Allmännytta är hon en nyckelspelare i allmännyttan.

ALLMÄNNYTAN HANDLAR I grunden om att äga och förvalta hyresbostäder enligt allmännyttiga principer. Elisabeth Norman ser hyresrätten som en oumbärlig beståndsdel i ett bra och rättvist samhälle.

– Det är väldigt viktigt att vi har hyresrätter. I alla skeden i livet ska människor kunna välja om man vill hyra sitt boende eller äga sitt boende. Och jag vill stärka hyresrätten!

För Elisabeth Norman personligen handlar arbetet inom allmännyttan om något mer än bostäder.

– Jag har under hela min karriär sett bostadsfrågan ur ett bredare perspektiv. Jag har varit med och jobbat med utveckling av stadscentrum, köpcentrum, hotell och kontorsfastigheter. Det är samhällsbyggnad som intresserar mig – att skapa intressanta och bra samhällen för människor att bo och verka i.

Ett konkret exempel på denna helhetssyn tycker Elisabeth Norman är EHB:s nya kontor vid Västerledstorg, som ökar tryggheten genom närvaro i området.

Enligt Elisabeth Norman finns det fortsatt stöd för allmännyttan som ett viktigt instrument i samhällsbyggnaden, även om det finns olika politiska perspektiv.

– Man behöver ett instrument när det gäller samhällsbyggnad – allt från att hantera viktiga fastigheter som påverkar hela staden till att vara marknadskompletterande när kommersiella privata bolag inte får ihop sina kalkyler.

FRAMTIDEN BYGGS IDAG

I många delar av landet, inklusive Enköping, finns nu ett problem med

Historien om allmännyttan

1930-talet

Historien om allmännyttan börjar 1933, när regeringen tillsätter en utredning om åtgärder för att förbättra boendesituationen. Utredningen pågår i 14 år och lägger grunden för hela den svenska bostadspolitiken. En tidig åtgärd är att börja bygga de så kallade Barnrikehusen, med bostäder för barnrika och fattiga familjer, som annars hade svårt att finna bostäder.

1940-talet

På 1940-talet får kommunerna ansvar för bostadsförsörjningen. Efter andra världskriget växer Sverige snabbt. Många flyttar från landet till städerna för att arbeta och bostadsbristen är stor.

1950-talet

1950 bildas centralorganisationen Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag, SABO. Precis som EHB firar även Sveriges Allmännytta 75 år i år!

1960-talet

Under 1960-talet bygger Sverige en miljon nya bostäder, ett jättelikt projekt som kommer att kallas Miljonprogrammet. Många av dessa bostäder byggs av allmännyttan.

Barnrikehusen byggdes för familjer som hade minst 3 barn. Det här byggdes i Hägersten.

Ett hus i Miljonprogrammet från 1960-talet på Lillsidan som renoverades på 1990-talet.

Solceller på EHB:s hus på Kristinagatan.

1970-talet

Från och med 1970-talet fram till nu ökar befolkningen och trångboddheten ökar i städerna, samtidigt som det under ekonomiskt dåliga tider gör att bostäder står tomma.

2000-talet

Sedan 2011 och den nya allbolagens tillkomst ska företagen drivas effektivt men med fokus på att främja bostadsförsörjningen och ge hyresgästerna inflytande.

SABO byter namn år 2019 till Sveriges Allmännytta.

2020-talet

Idag har allmännyttans företag flera parallella utmaningar. Bostadsbristen är fortsatt stor i många städer, samtidigt som klimat- och hållbarhetsfrågor har blivit centrala i både nyproduktion och förvaltning.

Det pågår arbete med digitalisering och med att minska energianvändningen och förbättra avfallshanteringen.

Samtidigt fortsätter den grundläggande uppgiften att vara densamma som 1950: att erbjuda goda hyresbostäder till alla som behöver dem.

KOMMUNALT BOSTADSFÖRETAG OCH RESTERANDE AV EN PRIVAT FASTIGHETSÄGARE.

”Jag vill
stärka
hyresrätten”

Elisabeth Norman

att fler bostäder står tomma – en situation som påminner om 1970-talet.

– Nu måste vi tillsammans med kommunen fundera på samhällsbyggnadsfrågor. Ska vi till exempel göra om vårdboenden eller förskolor till bostäder?

En annan och viktig del av framtidsarbetet är för Elisabeth Norman att utveckla bostäder för äldre, särskilt i kranskommuner.

– Det handlar om att äldre människor ska tycka att det är attraktivt att flytta till hyresrätter, så att nya barnfamiljer kan komma in i villaområdena.

EHB firar i år 75 år, men blicken är riktad framåt. Medan samhället förändras i allt snabbare takt står allmännyttan inför både nya möjligheter och utmaningar.

– Vi är inte bara ett bostadsbolag – vi är samhällsbyggare. Varje fastighet, varje område vi utvecklar påverkar hur människor mår och trivs i vår kommun, säger Elisabeth Norman.

MADE IN ENKÖPING

FRÅN ENKÖPING

En epok i Sveriges industri- och företagshistoria inleddes i Enköping 1886. Då etablerade Johan Petter Johansson, känd som J.P. Enköpings Mekaniska Verkstad och lade grunden för vad som skulle bli ett av världens mest kända verktygsvarumärken och en mycket viktig del av Enköpings utveckling.

J.P. JOHANSSON VAR PRODUKTIV och tog under sin livstid 118 olika patent. Men det var två specifika uppfinningar som skulle förändra allt: rörtången 1888 och den justerbara skiftnyckeln, med patent 1891 och 1892. Dessa verktyg ersatte behovet av många fasta nycklar och blev revo-

lutionerande. Skiftnyckeln blev en världssuccé.

BA HJORTH & CO BILDAS

Entreprenören Berndt August Hjorth insåg potentialen i J.P. Johanssons uppfinningar och köpte försäljnings- och marknadsföringsrättigheterna. BA Hjorth & Co bildades. J.P. Johansson

fortsatte som uppfinnare och formgivare i företaget, medan Hjorth tog hand om affärssidan.

– J.P. var en problemlösare. Det sägs att hans fru Matilda blev arg när han stoppade sina verkstadssmuttiga fingrar i skålen med sockerbitar när han kom hem för att dricka kaffe, för då tvingades hon ju slänga resten av bitarna. Då skapade J.P. en sockertång att ta bitarna med och det blev inget svinn, säger Stig Lundh, ordförande på Bahco-museet.

1916 sålde J.P. Johansson alla sina aktier till Hjorth och verksamheten ombildades till AB BA Hjorth & Co. 1954 bytte företaget officiellt namn till AB Bahco, en förkortning av det ursprungliga namnet BA Hjorth & Co.

BAHCOS HISTORIA I KORTHET

- 1886** J.P. Johansson grundar Enköpings Mekaniska Verkstad i Enköping.
1892 Patent för den justerbara skiftnyckeln registreras.
1890 Berndt August Hjorth förvärvar försäljningsrättigheterna och grundar BA Hjorth & Co.
1954 Företaget byter namn till AB Bahco.
1991 Sandvik AB förvärvar Bahco Tools, blir Sandvik Bahco.
1999 Snap-on köper verksamheten från Sandvik, bildar Bahco Group AB.
2005 Fusion med spanska Herramientas Eurotools skapar SNA Europe.
Idag Del av SNA Europe.

UT I VÄRLDEN

STORHETSTIDEN I ENKÖPING

På 1960- och 1970-talen expanderade Bahco kraftigt och sysselsatte under 1980-talet som mest drygt 3 000 personer i Enköping. Betydelsen för staden var enorm.

– De flesta Enköpingsbor har någon koppling till Bahco – antingen har de själva arbetat där, på heltid eller som sommarjobb, eller så har de haft någon familjemedlem som gjort det, säger Stig Lundh.

NYA ÄGARE

En stor förändring kom 1991 när industrigiganten Sandvik AB förvärvade Bahco Tools, som då döptes om till Sandvik Bahco.

1999 tog den amerikanska verk-

tygsjätten Snap-on över Sandviks verktygsverksamhet, inklusive Bahco och 2005 bildades SNA Europe, med Bahco som företagets premiumvarumärke.

2006 flyttade Snap-on tillverkningsenheten av Bahcos berömda skiftnyckel från Enköping till sina fabriker i Baskien i Spanien och år 2007 avvecklades den ursprungliga produktionsenheten i Enköping efter 120 år. Cirka 275 anställda förlorade sina jobb. Idag designas Bahcos produkter av SNA Europe, men tillverkningen sker nu främst i Spanien och Argentina.

FÖRKNIPPAS MED KVALITET

Från de första enkla uppfinningarna i Enköping växte Bahco till en global aktör.

Företaget har genom åren fått över 400 patent godkända och nästan 25 000 produkter bär dess namn. Än idag är Bahco ett varumärke förknippat med hög standard och god kvalitet.

Den historiska fabriken, där allt började med J.P.

Johanssons uppfinningar, ägs numera av EHB.

Läs mer på nästa sida

KVARTERET SKIFTNYCKELN

"Rithuset" har varsamt renoverats och har kvar sin ursprungliga arkitektur 125 år senare.

EHB:S ALLRA ÄLDSTA BYGGNADER finns i Kvarteret Skiftnyckeln i den nya stadsdelen Bahcostaden. Kvarteret skapades av EHB 2018–2021 och består av ett flertal byggnader med för Enköping kulturhistoriska värden, som EHB har bevarat genom varsamma renoveringar. Gatunamnen speglar den verkstadshistoriska bakgrunden med namn som Filaregatan, Gjutaregatan och Svarvaregatan.

DET VACKRA FABRIKS- OCH KONTORSHUSET i rött tegel, ofta benämnt som Rithuset, byggdes år 1899 av JP Johanssons företag Enköpings Mekaniska Verkstad. Huset utökades med två flyglar år 1918 av BA Hjort & Co och har nu delats upp i flera lokaler som EHB hyr ut till olika företag.

VERKSTADENS MATSAL BYGGDES mellan åren 1948 till 1951 av BA Hjort & Co och har byggts om av EHB till en förskola. Huvudkontoret byggdes under 1960-talet av AB Bahco och är nu 56 ungdomsbostäder. EHB har skapat totalt 146 bostäder i kvarteret.

Stadsdelen Bahcostaden: Där Bahco industri hade sin verksamhet och tillverkade över 100 miljoner skiftnycklar och där generationer av Enköpingsbor har jobbat växer en ny stadsdel fram. När allt är klart kommer stadsdelen att ge plats för 700 bostäder.

Kvarteret Skiftnyckeln:

Bahcos gamla huvudkontor: 58 ungdomsbostäder och lokaler.

Gamla kontorsdelen och nybyggd del: 88 bostäder och lokaler.

Den gamla matsalen Modern förskola, certifierad för miljöbyggnad silver.

Rithuset Varsamt renoverade lokaler som EHB hyr ut till olika verksamheter

Enköping United FK startades av ett kompisgäng som ville att fler skulle få spela fotboll längre. Idag har föreningen över 100 aktiva spelare och fortsätter att växa – med helt ideellt engagemang.

FOTBOLL FÖR ALLA!

ÄR DU ELLER DITT
BARN SUGEN PÅ ATT SPELA?
albin@enkopingunited.se

FÖR SNART ÅTTA ÅR sedan bestämde sig ett gäng kompisar att lämna Enköpings SK för att starta en egen fotbollsförening, för att de såg ett behov av ett annat slags fotbollslag.

– Vi insåg att det var många som slutade i alldeles för ung ålder och ville ge fler möjlighet att spela fotboll längre, berättar Albin Karlsson, ordförande i Enköping United FK och en av grundarna.

Sedan starten har föreningen vuxit från det ursprungliga kompisgänget till en etablerad förening med tydliga mål. Av grundarna är tre personer fortfarande med i styrelsen och åtta, nio

personer är fortsatt aktiva i olika roller.

Idag har klubben över 100 aktiva fotbollsspelare fördelade på ett herr- och ett damlag samt ett ungdomslag för pojkar födda 2012. Dessutom startades i år en fotbollsskola för barn födda 2018–2019.

– Ambitionerna har vuxit i takt med att man blivit lite äldre och visare. Nu är vår målsättning att ge så många som möjligt möjlighet att spela organiserad fotboll, säger Albin Karlsson.

Det innebär ett inkluderande förhållningssätt där alla som tränar och gör sitt bästa får chansen att spela match.

Enköping United har Korsängen som sin hemmaplan och rekryteringen sker mycket från närområdet, men även från andra delar av stan. Enköping United ser sig dock inte som en konkurrent till större klubbar som ESK.

– Vi är ett komplement. Hos oss får man spela fotboll oavsett vilken nivå man håller.

SATSAR PÅ UNGDOMSVERKSAMHET

Framåt är planen att bygga ut barn- och ungdomsverksamheten. I år startade föreningen sin första fotbollsskola, för både killar och tjejer, och målsättningen är att på sikt ha lag i alla åldrar.

Stolta deltagare i fotbollsskolan.

– Det kommer ta tid att växa. Men vi håller lagom fart, tycker jag.

Föreningen har också deltagit i EHB:s projekt Öppen aktivitet, något som Albin ser mycket positivt på.

– Det är en jättebra idé. Barn får testa på fotboll i organiserad miljö utan kostnad.

En viktig del av Enköping Uniteds framgång är det starka ideella engagemanget. Ingen i föreningen är avlönad – allt arbete görs på fritiden.

– Jag brinner verkligen för det här. Det är naturligt för mig och för de andra som är aktiva att vi inte får betalt. Den vinning vi får är av annat slag, säger Albin Karlsson.

"Hos oss får man spela fotboll oavsett vilken nivå man håller."

Albin Karlsson

Lys upp *till*varon

När vintermörkret sänker sig över Sverige förvandlas våra hem till de viktigaste tillflyktsplatserna och vi använder gärna ljus för att skapa den där speciella känslan av trygghet och värme som får oss att längta hem efter en lång dag.

Rätt ljus – *på rätt plats*

H EMLIGHETEN BAKOM en trivsamt belysning hemma ligger i att tänka i lager av ljus istället för att bara tända taklampan och hoppas på det bästa. Börja med att skapa små ljusöar i rummet – en bordslampa med varm ljuston här, en taklampa med svagt ljus där.

Tänk på att varmt ljus, runt 2 700 kelvin, är det som känns mest naturligt och avslappnande på kvällen. Det är samma nyans som solnedgången har, och vår kropp associerar det med vila och återhämtning. Kalla blåvita ljus däremot signalerar till hjärnan att det är dags att vara alert och aktiv.

Vår naturliga dygnsrytm, även kallad cirkadisk rytm, är evolutionärt anpassad till naturligt ljus – varmt ljus på kvällen och kallare ljus (runt 4 000 kelvin) med mer blått ljus dagtid. Det kallare ljuset stimulerar kortisol- och serotoninproduktion och gör oss mer alerta.

För bästa myskänsla, placera ljuskällor på olika höjder i rummet. En golvlampa i hörnet, bordslampor på sidobord och fönsterbräddor. Detta skapar djup och dimension som får hela rummet att kännas levande och inbjudande.

Adventsljusstaken – *en tysk historia*

A DVENTSLJUSSTAKEN ÄR IDAG en självklar del av den svenska julen, men den lysande symbolen som pryder så många hem under december månad har rötter som går tillbaka flera hundra år.

FRÅN TYSKLAND TILL HELA VÄRLDEN

Traditionen med adventsljusstaken började i Tyskland under 1800-talet. Det var präster och missionärer som först kom på idén att använda ljus för att markera tiden innan jul. Den första kända adventsljusstaken gjordes av en tysk präst vid namn Johann Hinrich Wichern år 1839. Han arbetade med fattiga barn i Hamburg och ville hitta ett sätt att göra väntan på jul mer begriplig för dem.

ADVENTSLJUSSTAKEN KOMMER TILL SVERIGE

Till Sverige kom adventsljusstaken på 1920-talet via Dan-

mark. Först etablerades traditionen i kyrkorna, men snart började svenska familjer också sätta upp egna adventsljusstakar hemma.

Den svenska varianten utvecklades till att bli mer dekorativ än det tyska originalet. Här gjordes ljusstakarna ofta av trä eller metall och dekorerades med naturmaterial. Under 1950- och 1960-talen blev traditionen riktigt populär i svenska hem, och snart fanns det adventsljusstakar i de flesta familjer.

BETYDELSEN IDAG

För många svenska familjer representerar adventsljusstaken mer än bara en nedräkning till jul. Den har blivit en symbol för sammanhållning och bidrar till den speciella adventsstämningen, med mycket förväntan i luften. Ceremonin att tända ljusen varje söndag skapar en paus i vardagen och påminner om att sakta ner.

Elljusstaken – en svensk uppfinning

DEN SJUARMADE ELLJUSSTAKEN har en historia som sträcker sig från religiösa traditioner till modern design och teknik. Elljusstakens form är troligen inspirerad av judiska sjuarmade ljusstaken, menoran, som beskrivs i Gamla testamentet. Under medeltiden och senare århundraden användes sjuarmade ljusstakar med riktiga ljus inom den kristna traditionen i kyrkor och rikare hem. Dessa var ofta gjorda av mässing eller silver och krävde dyra stearinljus.

Men den elektriska elljusstaken som vi känner idag är en relativt modern uppfinning. 1934 uppfann Oscar Andersson, en 25-årig lagerarbetare hos Philips i Göteborg, världens första elektriska ljusstake. Han tog en vanlig sjuarmad ljusstake, borrarade hål och fäste elektriska ljushållare från julgransbelysning, som annars skulle kasseras, i den.

Tre år senare, 1937, började Philips i mindre skala producera elektriska ljusstakar, trots att ledningen var skeptisk till att någon skulle vilja ersätta de traditionella levande ljusen med elektriska. Men under julen 1937 sålde de 3 000 ljusstakar man producerat snart slut. Inför julen 1938 tillverkades 6 000 ljusstakar, vilka även de snabbt sålde slut. Efter detta valde Philips att börja massproducera ljusstakar.

SVENSK DESIGN OCH INNOVATION

Under 1950-talet började svenska designers och tillverkare utveckla egna varianter av elljusstaken. Företag som Konstsmide och Osram blev pionjärer inom området och skapade ljusstakar som var både funktionella och vackra. Man experimenterade med olika material som plast, trä och nya metallegeringar.

Idag finns elljusstakar i otaliga varianter. Från de klassiska trämodellerna med varmt ljus till moderna designvarianter i rostfritt stål eller färgad plast. LED-lampor har gjort elljusstaken mer energisnål och långlivad.

Elljusstaken symboliserar hemkänsla, trygghet och bekämpar vintermörkret med ljus. Att tända elljusstaken har blivit en ritual som markerar början på den mysiga vintertiden.

Elljusstaken har också blivit en svensk exportvara – idag säljs svenska elljusstakar över hela världen. Så från sin början som religiös symbol har elljusstaken utvecklats till en modern klassiker som fortsätter att sprida ljus och värme i svenska hem.

Sverige exporterar årligen hundratusentals elektriska adventsljusstakar till bland annat Tyskland, Nederländerna, Schweiz och USA.

Brandsäkerhet börjar hemma hos dig

Varje år drabbas tusentals familjer av bränder i hemmet, ofta med förödande konsekvenser. Men de flesta bränder går att förebygga med enkla åtgärder som inte kostar särskilt mycket eller tar lång tid att genomföra. Som hyresgäst har du både möjligheter och ansvar att göra ditt hem säkrare.

KÖK OCH VARDAGSRUM KRÄVER EXTRA UPPMÄRKSAMHET

Köket är den vanligaste platsen för bränder i hemmet. Glöm aldrig bort en spis som är påslagen, och ha alltid koll på vad som händer när du lagar mat. Fläkten över spisen ska vara ren – fläktfilter med fett i kan fatta eld. Håll handdukar, kökshanddukar och andra brännbara föremål borta från spisplattor och ugn.

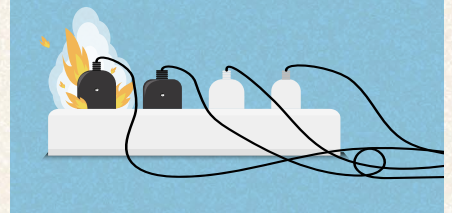
I vardagsrummet är det elektriska apparater som utgör den största risken. Kolla regelbundet att sladdar inte är skadade eller ligger inklämda någonstans. Dra alltid ur elektronik som du inte använder, särskilt äldre apparater. Ladda aldrig exempelvis mobil, surfplatta, laptop, batterier till elcykel, elsparkcykel eller permobil eller andra enheter över natten eller när du inte är hemma – de kan överhettas.

NÄR ELEN KRÄNGLAR

Många bränder börjar med elektriska fel. Luktas det bränt från ett eluttag eller en apparat? Stäng då av strömmen direkt och kontakta EHB. Använd aldrig skadade elsladdar och överbelasta inte uttag med grenuttag på grenuttag. En god regel är att varje uttag bara ska användas för en större apparat åt gången.

Säkringarna i din lägenhet är där av en anledning – de ska skydda dig. Om en säkring går, försök att göra förändringar innan du sätter på den igen. Går samma säkring flera gånger är det något som är fel och då behöver du hjälp av en elektriker.

BRANDVARNAREN – DIN LIVRÄDDARE

Det viktigaste brandskyddet du har är brandvarnaren. EHB utrustar alla bostäder med en brandvarnare och du kan gärna komplettera så att du har en i varje rum förutom badrum och kök. Men det räcker inte att bara ha en rökdetektor hängande i taket – den måste fungera. Du ansvarar för att regelbundet testa brandvarnaren

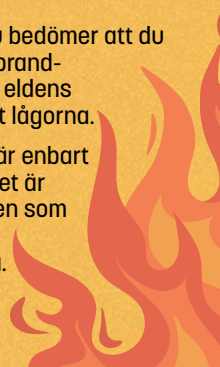
och köpa och byta batteri när det behövs. Om den piper svagt eller inte alls är det dags att byta batteri.

Många moderna rökvarnare har tio års batteri, men äldre modeller behöver batteribyte varje år. Ett bra knep är att byta batteri när vi ställer om till vintertid i oktober – då kommer du ihåg det. Dammiga rökvarnare kan ge falsklarm, så torka av dem regelbundet med en fuktig trasa.

OM OLYCKAN ÄNDÅ SKULLE VARA FRAMME

- Rädda först de som är i livsfara – men utsätt dig inte för risker. Ta dig ut så snabbt du kan. Kom ihåg att den giftiga röken alltid stiger uppåt. Ta dig ner under röken – nere vid golvet är det lättare att se och andas.
- Gå aldrig ut i ett rökfyllt trapphus. Om du kommer till en stängd dörr – öppna den inte utan att först ta reda på om det brinner på andra sidan. Känner du på dörren upptill och den är varm brinner det förmodligen på andra sidan.
- Stäng alla dörrar bakom dig. Stängda dörrar hindrar branden från att sprida sig snabbare.
- Varna alla som hotas eller påverkas av branden så att de också kan sätta sig i säkerhet.

- Larma räddningstjänsten genom att ringa 112. Möt upp räddningstjänsten när de kommer.
 - Släck branden om du bedömer att du klarar det. Använd en brandsläckare och rikta mot eldens lägsta punkt – inte mot lågorna.
- Ovanstående ordning är enbart en rekommendation. Det är den aktuella situationen som avgör i vilken ordning du verkligen ska agera.

PLANERA DIN FLYKTVÄG

Tänk dig att det brinner mitt i natten och hela lägenheten är rökfylld. Hur tar du dig ut? Gå igenom din lägenhet och fundera på vilken väg som är snabbast ut. Håll alltid trapphusen fria från cyklar, barnvagnar och annat som kan hindra en snabb utrymning och räddningsarbete.

Se till att du lätt kan öppna fönster som leder till balkong eller brandstege.

Checklista för ett BRANDSÄKERT HEM

☐ BRANDVARNARE

Ha minst en brandvarnare per 60 kvm och på varje våningsplan. Placera dem så du hör larmet när du sover och i anslutning till köket, där många bränder startar. Testa brandvarnaren en gång i månaden.

☐ BRANDSLÄCKARE

Ha en 6-kilos pulversläckare hemma, den släcker många typer av bränder, även i elektrisk utrustning. Se till att alla i hushållet vet var den finns och hur den används.

☐ BRANDFILT

Med en brandfilt kväver man mindre bränder, till exempel på spisen, bordet eller i kläderna. Brandfilten bör vara 180x120 cm stor, så att den täcker större delen av en vuxen människa. Ha gärna brandfilten nära köket.

☐ SPISEN

Glöm inte stänga av spisen. Kväv brand i brinnande fett med till exempel ett lock eller en brandfilt, inte med vatten! Rengör fläkt och filter regelbundet.

☐ LEVANDE LJUS

Släck levande ljus när du lämnar rummet. Ersätt stearinljus med batteridrivna ljus. Använd stabila och obrännbara ljusstakar.

☐ ELEKTRISKA APPARATER

Ladda på hårt underlag och se till att ha brandvarnare i utrymmet där du laddar. Dra ut sladdar ur eluttagen när det åskar eller om bostaden står tom länge.

☐ ELBILSLADDNING

Ladda aldrig från ett vanligt eluttag.

☐ UTRYMNING

Se till att alla i hushållet vet hur de ska utrymma. Ha en förutbestämd återsamlingsplats. Gå aldrig ut i ett rökfyllt trapphus.

☐ BARN

Se till att barnen vet vad de ska göra om det börjar brinna.

☐ ÄLDRE PERSONER

Se till att dina närstående har ett tryggt och brandsäkert hem, till exempel genom att prova brandvarnaren när du är på besök och införskaffa en brandsläckare som komplement.

Fler brandsäkra tips

hittar du på brandskyddsforeningen.se

(Källa: Brandskyddsforeningen)

Våra medarbetare på projektavdelningen gör ett viktigt arbete. De bygger inte bara hus, de skapar framtidens bostäder som är bra att bo i och bra för miljön. På fotot syns från vänster våra medarbetare Mahdi, Eva och Amanda.

EHB:s projektavdelning: Bygger för framtiden

UNDER JUBILEUMSÅRET blickar vi, lite stolta, tillbaka på decennier av utveckling som format vår kommun. Men blicken är även fast riktad framåt – och där spelar EHB:s projektavdelning en central roll. De är i högsta grad med och formar kommunens framtid.

Avdelningen består av fyra engagerade medarbetare och i slutet av året förstärker vi teamet ytterligare när vi välkomnar vår nya projektchef.

Våra byggprojektledare skapar nya hem

Amanda och Dennis är våra två byggprojektledare som förvandlar ritningar till verklighet. Amanda har nyligen avslutat två framgångsrika ombyggnadsprojekt – trygghetsbostäderna i Hummelsta och kontorslokaler vid Västerledstorg.

Dennis har just nu händerna fulla med ett spännande nyproduktionsprojekt i Örsundsbro. Vid årsskiftet fattar vi det avgörande beslutet om projektet ska genomföras. Planerna är ambitiösa: två moderna flerbostadshus i tre våningar och två välplanerade radhuslängor i två våningar – tillsammans kommer de att skapa hem för cirka 40–50 familjer.

Eva koordinerar renoveringen i Romberga

Sedan 2018 har Eva, vår ombyggnadssamordnare, haft stort fokus på det omfattande renoveringsprojektet i Romberga. När det slutförs 2027 kommer hon ha genomfört en stor logistisk bedrift – att hjälpa närmare 700 hushåll genom den komplexa processen att temporärt flytta i olika omgångar, medan deras hem förvandlas. Bakom kulisserna samordnar Eva otaliga detaljer mellan renoveringsprojektet och hyresgästerna – en koreografi där varje steg är avgörande för helheten.

Mahdi gör husen mer miljövänliga

När vi renoverar i Romberga gör vi också husen mer miljövänliga. När renoveringen är klar kommer våra fastigheter i Romberga använda minst 20 procent mindre energi.

Mahdi är vår energisamordnare. Han tittar på alla våra byggnader och hittar sätt att spara el, värme och vatten. Det här arbetet blir allt viktigare. EU har bestämt att byggnader ska använda mindre energi. Det betyder att nästan alla gamla hus i Europa behöver göras om för att spara energi.